

26.4.2017

Eduskunnan hallintovaliokunta

HaV@eduskunta.fi

ASIA:

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on lähetetty lausuntopyyntö hallituksen esityksestä HE 15/2017 eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunto tulee toimittaa eduskunnan hallintovaliokunnalle kirjallisena kokousta edeltävään arkipäivään klo 14.00 mennessä. Hallintovaliokunnan kokous pidetään 2.5.2017.

LAUSUNTO:

Varsinais-Suomen ELY-keskus näkee tarpeelliseksi ottaa tässä lausunnossa kantaa seuraaviin kokonaisuuksiin.

1. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksissa on kokemusta tehtävien keskittämisestä. Nämä keskittämiset ovat osoittautuneet kustannustehokkaiksi ja asiakastulokset ovat olleet hyviä. Perustettavien maakuntien toiminnan ja rahoituskriteeristön tulisi tukea kustannustehokasta erikoistehtävien keskittämistä maakuntien kesken. Vaikka maakunnilla on vapaus järjestää palvelunsa itse ja toisaalta niillä on mahdollisuus neuvotella mahdollisista keskittämisistä, tulisi kustannuksia säätäville ja tehokkaille keskittämisille olla taloudellinen insentiivi. Maakuntia tulisi kannustaa siis erikoistumaan ja näin saisimme kerättyä kriittistä osaamista yhteen.
2. Tällä hetkellä valtakunnallisesti käytössä olevat tietojärjestelmät, kuten maankäyttöön liittyvät järjestelmät ja työ- ja elinkeinohallinnon tietokannat, tulee jatkossakin olla valtakunnallisia. ELY-keskusten ympäristötehtävissä käytettävistä valtakunnallisista

tietojärjestelmistä juuri mikään ei ole ELY-keskusten hoidossa, vaan niistä vastaavat muut organisaatiot (esim. SYKE, Metsähallitus, Maanmittauslaitos). Maakuntien väliin ei saa rakentua keinotekoisia raja-aitoja ja valtakunnassa tulee olla yhdenmukaiset sähköiset järjestelmät, jotta mm. tiedon vapaa siirtäminen voidaan turvata.

3. Myös valtakunnalliset sähköiset palvelut ml. puhelinpalvelut (esimerkiksi TE-puhelinpalvelut) tulee säilyttää ja edelleen kehittää. Yleensäkin nykyisiä tehtävien keskittämisiä ei pitäisi purkaa ja hajauttaa kaikkien maakuntien erikseen hoidettaviksi kuin erityistapauksissa. Esimerkiksi ympäristötehtävien keskitetty asiakkaiden yleisneuvontapalvelu on järkevää pitää yhteisenä valtakunnallisena palveluna, joka tuottaa palvelua sekä valtion lupa- ja valvontaviranomaisen että maakuntien tarpeisiin.
4. Uusien maakuntien rahoitus määräytyy asukasmäärän, ikäryhmäkohtaisten tarvetekijöiden, sosiaali- ja terveystarveluuden tarvetekijöiden, kasvupalveluja kuvaavien tekijöiden sekä asukastiheyttä, vieraskielisyyttä, maatalousyrittäjä-, hyvinvoinnin edistämistä, kaksikielisyyttä ja saaristoisuutta koskevien kertomien kautta. Esitetty rahoitusjärjestelmän kriteeristö tukee liiaksi olemassa olevaa tilannetta, esimerkiksi kasvupalveluiden rahoituksessa, eikä kannusta maakunnan elinkeinoelämän kasvun tavoitteluun. Myös hyvät asiakastulokset ja resurssitehokas toiminta on pystyttävä palkitsemaan.
5. Ylimaakunnalliselle yhteistyölle tulee luoda selkeät kannustimet. Esimerkiksi Varsinais-Suomessa tällä hetkellä olevaan positiivisen rakennemuutoksen haasteisiin ei pystytä vastaamaan vain Varsinais-Suomen maakunnan toimijoiden omilla toimenpiteillä. Yksistään Valmet Automotiven rekrytointitarpeiden täyttäminen on vaatinut mittavia ponnistuksia useiden ELY-keskusten ja TE-toimistojen alueilla. Yritysten näkökulmasta maakuntarajat eivät ole mitenkään relevantteja asioita.
6. Palvelujen laajamittaisempi ostaminen markkinoilta on hyvä ja tavoiteltava periaate, mutta samalla kun yksityiset toimijat tulevat olemaan suuremmissa osassa on pidettävä huolta siitä, että valinnan vapauden periaatteet ja kriteerit sekä asiakkaan valintamahdollisuudet ovat yhtäläiset ja selkeät. Huonoimmassakin asemassa olevan kansalaisen palveluista ja ohjauksesta hänelle oikeiden palveluiden pariin on pidettävä riippumattomasti huolta. Jos valinnan vapauden määrittelyä ja palveluprosessia ei määritellä riittävän selkeästi on vaara, että nyt julkisesti rahoitettujen palvelujen pariin syntyy osaoptimointia harjoittavia toimijoita, jotka palvelevat vain parhaaksi katsomiaan asiakkaita.

7. Maantieverkon omistajuus ja rahoitus tulee säilyttää valtiolla. Nykyisten ELY-keskusten liikennevastuualueiden tienpitotehtävissä työskentelevä henkilöstö tulee siirtää Liikennevirastoon. Maakunnat päättäisivät perusväylänpidon rahoituksella toteutettavista investoinneista alueellaan. Maakuntien ja valtion liikennehallinnon yhteistyölle luotaisiin osapuolia sitovat menettelyt sen takaamiseksi, että tienpidon ratkaisut tukevat alueiden kehittämistä nykyistä paremmin.
8. Maakuntauudistusta toteutettaessa on säädettävä myös riittävän pitkä siirtymäaika markkinaehtoisuuteen siirryttäessä, että esimerkiksi TE-hallinnossa olevan jopa lähes 3000 htv:n sopeuttamistarve pystytään hoitamaan luonnollisen poistuman kautta.

Varsinais-Suomen ELY-keskus

Kimmo Puolitaival

Ylijohtaja

Risto Timonen

Ympäristövastuualueen johtaja

Matti Vehviläinen

Liikennevastuu-
alueen johtaja

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Käyntiosoite: Itsenäisyydenaukio 2, 20800 TURKU

Postiosoite: PL 236 (kirjaamo), 20101 TURKU

www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi